

Att jobba med intimitetskoordinatorer

Pia Rickman / Nordic Intimacy Coordinators
nordicintimacy.com

Tack

Dessa riktlinjer för hur man arbetar med intimitetskoordinatorer har utarbetats enligt gällande internationella standarder som gäller att samarbeta med närhet, nakenhet och simulerat sex i audiovisuell media. Riktlinjer för intima scener har hittills publicerats i Finland (Finlands filmstiftelse), Australien (Equity), Nya Zeeland (Equity), Sydafrika (IPSA o.d.), Storbritannien (DirectorsUK), Kanada (ACTRA) och i USA (SAG-AFTRA).

Publicerad 2021.

I samarbete:

Att jobba med intimitetskoordinatorer

Dessa riktlinjer ska läsas tillsammans med den av Saara Kotkaniemi redigerade guiden ”Riktlinjer för intima scener i kameraarbetet”. Finlands filmstiftelse gav ut guiden i oktober 2020.

Sex och intimitet har alltid varit en del av intressanta berättelser, eftersom scener som innehåller sex och intimitet förmedlar starka känslor och förnimmelser för publiken. Väl gjorda intima scener kan främja berättelsen och avslöja något nytt om karaktärerna och deras förhållanden.

Att jobba med mycket känsliga teman kan dock väcka starka reaktioner hos skådespelarna och filmteamet. Trots att aktiviteten är simulerad, kan den i alla fall påverka människan. Skådespelarna kan utsättas för situationer, där det finns risk för att deras gränser överskrids. Deras egna kropp kan behandlas på ett osakligt eller till och med skadligt sätt, ifall man inte hanterar situationen varsamt. Detta känsliga tema kräver också ansvarsfullt tillvägagångset med tanke på att våld i nära relationer är vanligt förekommande.

Psykofysiskt och -socialt stressande situationer utgör alltid en riskfaktor för arbetstagarens välmående. Alla intima scener¹ som innefattar aktivitet med eller utsättning av skådespelarens kropp innebär en fysisk, emotionell och psykologisk risk. Faktorer som har att göra med maktrelationer kan förhindra öppen kommunikation och inverka på skådespelarens sätt att uttrycka samtycke. Utmaningarna kring att ingripa och att uttrycka svåra saker samt bristen på angreppssätt kan leda till traumatiska eller skadliga upplevelser för både skådespelarna på inspelningsplatsen och medlemmarna i arbetsgruppen.

Säkerhetsfrågor som relaterar till intima scener behandlas på samma sätt som andra delområden i produktionen. Säkerheten bedöms och den bevakas och förbättras kontinuerligt. Riskhantering, fungerande kommunikation och tydlig ansvarsfördelning är grundläggande element. Att hantera säkerhet innebär också samarbete mellan experter och andra partner. Finlands filmstiftelse gav, som första EU-land, ut en guide om att göra intima scener framför kameran i oktober 2020. I guiden rekommenderas ökad användning av intimitetskoordinatorer i branschen (2020:9).

¹ Se [bilaga 1](#)

SAMTYCKE

Endast den skådespelare som utför själva gärningen och den skådespelare som är objekt för gärningen kan ge samtycke. Samtycke måste fås skilt för varje intim gärning skådespelaren utför. Man kan inte anta att någon samtycker och samtycket kan återkallas när som helst före och under inspelningen. För att kunna ge äkta samtycke bör skådespelaren på förhand känna till innehållet och vad som krävs i den intima scenen.

Alla upplever närhet på sitt eget sätt och därmed kan inga antaganden göras. Samtycke till alla intima scener ska ges skriftligt och det förtydligas med ett skilt avtalstillägg (s.k. nudity rider)² beträffande alla de scener som innehåller nakenhet, simulerat sex eller sexuellt våld. Intimitetskoordinatören ska alltid närvara vid de scener, som det görs ett skilt avtalstillägg om och vid intima scener med barn och ungdomar.

Bästa praxis ska följas hela vägen från förproduktion, repetition och inspelning till efterproduktion och marknadsföring, så att de intima scenerna kan göras i kreativt samarbete och kontinuerligt samtycke med skådespelaren.

VAD GÖR EN INTIMITETSKOORDINATOR?

Intimitetskoordinatören är en kreativ fysisk storyteller, som anställs för att bidra till dramaturgi kring intimitet och ett tryggt och respektfullt arbetsklimat. Hen leder en avdelning och hjälper, liksom stuntkoordinatören, med att förverkliga regissörens vision.

Intimitetskoordinatören ska ha omfattande erfarenhet av den audiovisuella branschen och/eller scenkonst samt kompetens i skådespelarkonst, regi eller något motsvarande. Hen har utbildning inom intimitetskoordinering, koreografi och hälso- och trygghetsmedvetenhet. Därtill ska hen ha lämplig kunskap om och insikt i praxis i intima scener, beteende vid inspelningar och bruk av skyddande plagg.

Intimitetskoordinatören borde även ha utbildning inom följande delområden:

- första hjälpen i psykisk hälsa
- samtycke
- att förhindra trakasseri, sexuellt trakasseri och mobbning
- att ta hänsyn till köns- och sexuella minoriteter
- att ta hänsyn till mångfald och jämställdhet
- konfliktlösning
- aktiv intervention i trakasseri (Active Bystander Training)

Intimitetskoordinatören är kontaktperson för avdelningarna och stöder skådespelarna och medlemmarna i arbetsgruppen. Att anlita en intimitetskoordinator skyddar även till viss del produktionsbolaget och regissören genom att det indikerar, att man tagit aktsamhetsplikten på allvar. Att ta hänsyn till trygghet och välmående spelar en viktig roll då man vill skapa en kreativ, respektfull, delaktig och medveten arbetsmiljö.

Då en intimitetskoordinator anställs, ska producenten förutom förutnämnda faktorer även ta reda på personens tidigare arbetsuppgifter och arbetsmetoder. I dessa riktlinjer förklarar vi närmare om intimitetskoordinatörens roll och om kreativt samarbete med hen.

² Nudity rider, se [bilaga 2](#)

BEHÖVER JAG EN INTIMITETSKOORDINATOR?

Om du svarar ja på någon fråga här nedan, rekommenderar vi att anlita en intimitetskoordinator:

- Ser man en del av eller en hel naken kropp i scenen?
- Syns eller hörs sexuell aktivitet på bild eller på soundtrack?
- Innehåller scenen känslig eller utsättande aktivitet (t.ex. rått eller sexuellt våld)?
- Anknyter den intima scenen till kulturella eller andra erfarenhetsmässiga faktorer?
- Finns det några utsättande faktorer som gäller skådespelarna som medverkar i scenen (historia med annan skådespelare eller regissör, personliga/kulturella faktorer)?
- Finns det några faktorer som anknyter till maktstrukturer i scenen (t.ex. ålder, kön eller sårbarhet på grund av upplevelser)?

Om scenen innehåller sexuellt våld ska både en stuntkoordinator och en intimitetskoordinator anlitas. Det skulle också vara bra att ha en expert i psykisk hälsa med på inspelningsplatsen för att erbjuda stöd varje gång man spelar in scener som innehåller rått eller sexuellt våld.

Då man jobbar med barn- och unga skådespelare rekommenderas det att anställa en intimitetskoordinator varje gång man spelar in scener som innehåller fysisk kontakt och/eller starka känsloladdningar. En intimitetskoordinator förutsätts, om det handlar om inspelning av eller refererande till sexuella eller våldsamma scener.

Skådespelarna bör på förhand få så mycket information som möjligt om sin motskådespelare och på förhand få vetskap om att en intimitetskoordinator anlitas.

ATT ARBETA MED EN INTIMITETSKOORDINATOR

Förproduktion

Skådespelaren kan själv föreslå att en intimitetskoordinator anlitas, men på grund av maktförhållandena är det producentens ansvar att erbjuda denna möjlighet, ifall produktionen innehåller intima scener. Producenten/regissören ska dela manuskriptet och sin egen vision om hela projektet med intimitetskoordinatorn i ett så tidigt skede som möjligt, så att scenerna kan spelas in effektivt och koordinatören kan arbeta på bästa sätt.

IC kan anställas tidigt för att arbeta med produktions- och casting director för att se till att casting brief är så detaljerade som möjligt. IC kan vara tillgängligt för audition.

Intimitetskoordinatorn deltar i:

- förberedande möten som gäller produktionen (HOD-möte)
- möten med relevanta avdelningar och skådespelare
- preliminära repetitioner
- åtgärder som har att göra med aktsamhetsplikten
- synpunkter om respekt och trygghet på arbetsplatsen

Intimitetskoordinatorn leder diskussioner om varje intim scen mellan skådespelarna, regissören, producenten, regiassistenten och andra avdelningschefer (HOD) före repetitionerna och inspelningarna.

I diskussionerna behandlas:

- regissörens vision (t.ex. stil, innehåll, bildmanus)
- vilka kroppsdelar som visas och hurdana kläder som används (underkläder, intima och skyddande plagg)
- hurdan beröring och hurdan intensitet det handlar om
- hur man repeterar scenen
- övriga frågor som uppkommer

Efter diskussionerna med producenten/regissören presenteras intimitetskoordinatören för de skådespelare som deltar i intima scener. I det här skedet gör intimitetskoordinatören ett avtalstillägg om det intima innehållet (nudity rider). Om produktionen redan gjort det, delas det med intimitetskoordinatören.

Om det i efterhand (t.ex. i långvariga serier) finns behov att ändra på eller komplettera avtalet beträffande nakenhet, simulerat sex eller sexuellt våld, måste detta avtalas om med skådespelaren minst 48 timmar före inspelningarna och skådespelaren har rätt att avböja de föreslagna ändringarna. Så fort behov av ändringar uppstår, lönar det sig att diskutera dem med regissören, skådespelaren och om det behövs även med intimitetskoordinatören och skådespelarens agent. Skådespelaren kan föreslå alternativ till de planerade ändringarna. Ändringarna uppdateras i avtalstillägget, som skådespelaren eller hans agent signerar. Det är möjligt att ändra på koreografin tillsammans eller innehållet i scenerna utan att tillägga nakenhet eller sexuell aktivitet.

Intimitetskoordinatören gör en riskbedömning av varje intim scen. I bedömningen definieras riskfaktorerna och hur man strävar efter att minimera risken. Intimitetskoordinatören noterar alla relevanta diskussioner som förs med skådespelarna och produktionen längs med hela produktionen.

Förberedande repetitioner

När regissören och skådespelarna repeterar intima scener, har intimitetskoordinatören i uppgift att:

- reservera tillräckligt med tid för repetitionerna under förproduktionen
- kolla hurdan aktivitet eller terminologi som är möjlig för skådespelarna
- leda öppen diskussion kring vad skådespelarna gett samtycke till
- hjälpa skådespelarna med att definiera sina personliga gränser i varje scen
- skapa koreografin för rörelser och intim aktivitet i berättelsen i samarbete med skådespelarna, regissören och filmaren
- diskutera och komma överens om en handlingsplan för inspelningsdagarna
- komma överens med skådespelarna om stopp tecken som skådespelarna kan använda vid behov
- komma överens med skådespelarna om kontinuerliga säkerhetsprocesser
- kontrollera avstängda repetitionsplatser
- kunna föreslå alternativ aktivitet eller beröring enligt trygg praxis
- dokumentera överenskommen och repeterad koreografi

Produktion

Producenten eller regiassistenten ger en lista på den arbetsgrupp som är nödvändig för inspelningen och all inspelningsapparat som finns på de avstängda inspelningsplatserna. Intimitetskoordinatören ska ha tillgång till både monitor och hörlurar under inspelningsdagen. Producenten ser till att alla scener som innehåller nakenhet, simulerat sex och sexuellt våld är fastslagna minst 48 timmar före inspelning. Inspegningsituationen är avstängd för alla utom för den nödvändiga arbetsgruppen.

Intimitetskoordinatören gör upp riktlinjer för hur man beter sig i den avstängda inspegningsituationen. Dessa riktlinjer bifogas i dagbesked (call sheet). Intimitetskoordinatören eller regiassistenten ger även muntliga anvisningar³ före inspelning av intima scener t.ex. enligt följande:

³ Safety briefing by Screen Safe, SWAG (Screen Women's Action Group) & Equity New Zealand
<https://screensafe.co.nz/guidelines/crew-briefing-sex-scenes/>

”Vi ska spela in en intim scen. Inspelningsplatsen är avstängd för alla förutom den arbetsgrupp som är nödvändig för inspelningen och som består av: (lista på medlemmarna i filmteamet). De monitorer som behövs i denna scen är: (lista). Alla andra monitorer ska stängas av nu. Bildöverföring till övriga program avbryts också. Vi ber alla er, som inte nu behövs på inspelningsplatsen, avlägsna sig. Jag vill också påminna om att det som spelas in här är förbjudet att titta på för alla utom medlemmarna i den nödvändiga arbetsgruppen. Vi förväntar professionellt beteende av alla som finns på inspelningsplatsen. Om du är osäker på vad det betyder, kan du bekanta dig med riktlinjerna om intima scener som finns som bilaga i inspelningsschemat (call sheet). Du följer väl vänligen alla intimitetskoordinators (namn) önskemål.”

Tillägg vid behov: ”Märk väl att denna scen innehåller simulerat sex, nakenhet, sexuellt våld/våldtäkt/utnyttjande av barn. Om det känns ångestfullt för dig att jobba med detta innehåll, var vänlig och diskutera det med regiassistenten.”

På inspelningsdagen kontrollerar skådespelarna och intimitetskoordinatören följande saker:

- det innehåll med kontext som kommits överens om under repetitionerna före inspelningarna
- överenskommelser om samtycke och gränser för fysisk beröring
- överenskommelser om avbrott/säkerhetsord
- andra frågor som uppkommer under inspelningarna

Före den tekniska repetitionen gör intimitetskoordinatören, skådespelarna, regissören och filmaren följande:

- justerar koreografin att passa in på inspelningsplatsen
- kommer tillsammans överens om kameravinklar och bilder

Den tekniska repetitionen görs med arbetsgruppen. Om nakenhet eller halvnakenhet behövs i repetitionerna, måste det komma överens om på förhand med intimitetskoordinatören, som kollar med skådespelarna.

Under och/eller efter inspelningssituationen kollar intimitetskoordinatören:

- intima plagg och skydd före inspelningen
- före inspelningen hur man täcker skådespelarna mellan tagningarna
- att inspelningen hålls avskärmd både vad gäller inspelningssituation och monitor
- att skådespelarnas samtycke fortsätter längs med hela inspelningen
- att skådespelarna har kläder under repetitionerna och mellan tagningarna
- att på förhand avtalade gränser om beröring och nakenhet följs och att eventuella ändringar diskuteras
- att koreografin anpassas enligt skådespelarnas och regissörens behov eller om filmningsvinkeln/tagningen så kräver
- att hen är kontaktperson för och stöder skådespelarna och arbetsgruppen
- att hen diskuterar eventuella problem med regissören och/eller med skådespelarna direkt om det behövs eller krävs
- att skådespelaren inte på egen hand ändrar på förhand avtalad koreografi

Man får inte fotografera under repetitionerna eller inspelningen. En scen kan fotograferas skilt antingen före eller efter inspelningen, om skådespelarna är informerade om det före inspelningsdagen och de har gett skriftligt godkännande.

Efter inspelningen erbjuder intimitetskoordinatören tillfälle att lämna rollen/scenen på kontrollerat sätt, försäkras sig om skådespelarnas välmående samt ger en feedbackrapport till produktionen.

Postproduktion

Man kan be intimitetskoordinatören kontrollera att filmversionerna följer avtalsvillkoren. Intimitetskoordinatören kan också delta i dubbningen av dialogen och i inspelningarna av marknadsföringsmaterialet. Man bör komma överens om hur material som innehåller intima scener får användas i marknadsföring före inspelningen och detta ska registreras i avtalet/ridern.

Producenten ser till att klipparen och efterproduktionsteamet är medvetna om det intima innehållet och har bekantat sig med riktlinjerna för att spela in intima scener. Avtalet/ridern delas med filmklippare. Filmmaterialet:

- får behandlas bara av den arbetsgrupp som är nödvändig
- får delas bara med lösenord i krypterad form
- får inte delas eller laddas ned med annat råmaterial

Producenten ser till att allt inspelat material (utom den slutliga versionen) som innehåller nakenhet, simulerat sex eller sexuellt våld förstörs så fort det inte längre behövs eller senast inom fem år.

KONTINUERLIG SÄKERHET OCH AKTSAMHETSPLIKT

Alla involverade uppmanas att ta hand om sitt eget välmående både under och efter inspelningen av intima scener samt i efterproduktionsskedet. Alla i arbetsgruppen ska klart och tydligt underrättas om riktlinjer för rapportering om sexuellt trakasserier och mobbning. Telefonnummer till psykisk krishjälp ska finnas i alla inspelningsscheman (call sheets). Om det uppstår några frågor om det intima innehållet, kan man obehindrat kontakta intimitetskoordinatören.

På inspelningsplatserna och i produktionens dokument (t.ex. lista på arbetsgruppen) ska man använda respektfullt, inkluderande och hänsynfullt språk d.v.s antirasistiska termer, rätta pronomen samt terminologi som respekterar sexuella minoriteter. Man bör också undvika bruk av ångestfulla eller laddade termer som "våldtäktsscener" i inspelningsplanerna eller då man talar om scenerna. För att garantera hela arbetsgruppens säkerhet är sättet på vilket man beskriver eller talar om dessa scener ytterst viktigt.

KÄLLOR

- Intimacy Guidelines for Stage and Screen by MEEA Equity Australia.
- Best Practices Guide by ACTRA Toronto, Canada.
- Riktlinjer för intima scener i kameraarbetet, Finlands filmstiftelse.
- Intimacy Guidelines for Stage and Screen by Equity New Zealand.
- Guide for Working with Intimacy by Directors UK.
- Nudity and Simulated Sex Rider Basics, TimesUp UK.
- Standards, Protocols & Resources for intimacy set out by SAG-AFTRA, USA.
- Protocols for Intimate Content in TV, Film and Associated Media by IPSA et. al. South Africa.

BILAGA 1:

Med intima scener i film- och tv-produktioner avses scener som innehåller (listan är inte fullständig):

- Simulerat sex.
- Nakenhet eller nakenhet till en del (även nakenhetsillusioner).
- Sexuellt laddad kontakt/att kyssas/ beröring (mun och/eller kropp).
- Simulerade kyssar (mun och/eller kropp).
- Simulerat sexuellt våld eller simulerad sexuell misshandel.
- Närhet med minderåriga (både sexuell och icke-sexuell).
- Kontakt med intima områden eller känsliga kroppsdelar.
- Intim beröring/närhet efter sexuell aktivitet.
- Sexuellt eller emotionellt laddade scener med eller utan beröring och aktivitet.
- När skådespelaren eller skådespelarens agent ber om en intimitetskoordinator.
- När man jobbar med en skådespelare som är känslig för intimt innehåll eller beröring.
- Bruk av peruker för könsdelar eller artificiella könsdelar, bröst eller bak samt sexleksaker el.dyl.
- Bruk av digital surrogatkropp eller digitala könsdelar.
- Bruk av body double

BILAGA 2:

Avtalstillägg för intima scener (Nudity rider)

Meningen med avtalstillägget för intima scener (nudity rider, nudity waiver, simulated sex rider, intimate scene rider eller simulated sex waiver) är att definiera produktionens och skådespelarens rättigheter och skyldigheter när det gäller scener som innehåller nakenhet, närhet eller simulerad sexuell aktivitet eller sexuellt våld. Avtalstillägget behövs också, då skådespelaren eller någon annan som uppträder måste vara naken eller simulera sexuell aktivitet för att skapa en scen, även om det skulle ske utanför bilden.

Avtalstillägget bör innehålla en beskrivning av den nakenhet eller den simulerade sexuella aktivitet som krävs samt ifrågasvarande scener i manuset. Om produktionen inte skaffar samtycke, har den inte rätt att använda det inspelade materialet.

Det är tillåtet att redigera scener som innehåller nakenhet eller simulerat sex med digitala effekter eller proteser eller att digitalisera skådespelarens utseende eller kropp enbart med skriftligt tillstånd av skådespelaren. Detta gäller även digitala surrogatkroppar. I en situation där skådespelaren har återkallat sitt samtycke före eller under inspelningen, kan produktionen avsluta inspelningen av scenen genom att använda en body double. Att filma nakenhet, simulerad sexuell aktivitet och intima scener med body double är möjligt bara i den utsträckning man på förhand kommit överens om med skådespelaren.

Man måste komma överens med skådespelaren före inspelningarna om att använda material från intima scener i marknadsföringssyfte. Detta bör också framgå av avtalstillägget.